

**EXIMI-//VM PLANEQVE DIVI-//NVM OPVS
INCOMPARABILIS// Theologi Dionysij, professione
Car//thusiani, in quo opere contine[n]tur// quinque
humanae uitae specu//la**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1540

Quod propria uoluntas nocet proprio subiecto. Cap. III.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55481](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55481)

Quod propria uoluntas nocet
proprio subiecto.

CAP. III.

DICEBAM tertio, quod propria uoluntas nocet proprio subiecto, id est, ei in quo est: et hoc multipliciter. Primo aufert ei dei beneficia. Vnde Gregorius: Dignum est, ut ab eius beneficijs quilibet sit extraneus, qui eius iurisdictionibus non uult esse subiectus. Sed qui praelato suo dei uicario non obedit, nec deo obedit, ut superius dictum est. Vnde beatus Bernardus dicit: Quidquid uice dei precipit homo, quod certum non est displicere deo, omnino sic accipiendum est, ac si precipiat deus. Secunda propria uoluntatis mala conditio est, quod poenam habet. Vnde beatus Benedictus in regula describens secundum humilitatis gradum dicit: Secundus humilitatis gradus est, si quis propriam non amans uoluntatem, desideria sua non delectetur implere, sed factis imiretur uocem illam domini dicentis: Non ueni facere uoluntatem meam, Ioan. 6. sed uoluntatem eius qui misit me. Item dicit scriptura: Uoluntas habet poenam, & necessitas parit coronam, id est, uoluntas utique propria habet poenam, & necessitas dei uoluntatem faciendi & praelati subaudi parit coronam. Hoc autem ad iustam dei legem pertinet, ut qui non uult suauiter ab eo eiusque uicario regi, poenali- ter a seipso regatur, quiq; sponte iugum suauis & onus leue charitatis & obedientiae abicit, propriae uoluntatis onus portet iuuuere. Iussisti domine, ait quidam, & sic est, quod omnis inordinatus animus sibi ipse poena est. Res necessaria ista necessitas scilicet faciendi uo-

G iij lanta

luntatem alterius, quæ parit coronam De hoc In Pœ-
lycrarico sic pulchre scribitur. Mundus inobedientiæ
filijs plenus est, eo quod in tanta multitudine homi-
num pauci sunt, qui non famulentur propriæ uolun-
tati: sed laboriosæ uoluntatis nexibus non impliciti,
aut nulli aut pauciores sunt. De loco uoluptatis exclu-
sus est homo, ex quo inobedientia præualuit, eo quod
uita iucunda & tranquilla frui non potest, cui cepit
uoluntas propria dominari. Maluit facere quod libu-
it, quæ quod iussus est, & proiectus in locum miseriæ, in
terram laboris missus est, ut ei & semini suo terra spi-
nas & tribulos germinaret, & in sudore uultus come-
dat panem suum, qui in rectitudine uoluntatis obedi-
ens sine difficultate & labore plenam poterat habere
uoluptatem. Siquidem ad necessitatem et uoluptatem
parata inueniuntur omnia. Vultus autem dicitur à uolen-
do, & sudor eius laborem & angustias indicat corru-
ptæ ac propriæ uoluntatis. Hæc ibidem. Non ergo cõ-
temnamus fratres, semen modicū est propria uoluntas,
sed magnus exinde fructus cõsurgit. Semen omnium
malorum propria uoluntas, obedientia uero extirpa-
uit illud. Qui nouit obedientiam, nouit portam uirtu-
tum, ipse ignarus regni uitiorum est ciuis. Si ab ino-
bedientia sunt mala uisibilia & inuisibilia simul exor-
ta, certum est obedientiam honorum omnium esse
germen. Tertio, propria uoluntas ei, in quo est au-
fert fortitudinem resistendi carnis uitijs & tentationi-
bus & auferendi uirtutes. Vnde beatus Eusebius ubi
supra: Dubium non est, quod uires inobedientibus di-
uinitus subtrahuntur. Idem dicit beatus Bernardus:
Qui suo ducitur arbitrio, diuino caret consilio & au-
xilio. In cuius rei figura Saul quia contra præceptum
Samuelis sacrificium obtulit, & Agag regi & pingui-
bus

bus contra præceptum domini parcere uoluit, fuit à 1. reg. 24°
 domino reprobatus & debilitatus ad resistendum Phi-
 listeis. Similiter Osni & Phinees, quia noluerunt obe-
 dire uoci Heli patris sui, fuerunt à Philistæis interfe-
 cti, quamquam præsentem habuerunt arcam dei. Econ- 1. reg. 4.
 tra uero obedientes uictoriam uitiorum & tentatio-
 num in mundo pro mercede recipiunt, & exultatio-
 nem in cælo. Iuxta illud Prouerbiorum uigesimalimo:
 Vir obediens loquetur uictorias. Et eiusdem ui-
 gesimonono: Filius uerbum custodiens extra perditio-
 nem erit. Obedientiæ adscribitur uictoria. Non enim, Prouer. 21.
 dicit Salomon, uir prudens loquetur uictorias, uel uir
 doctus, sed uir obediens loquetur uictorias, scilicet de
 diabolo, carne, & mundo. De quo pulchra habetur fi-
 gura, Numeri uigesimalimo: ubi legitur quod Isra-
 el non potuit uincere Seon regem am. Amorrhæorum, do-
 nec uentum est in Iasa. Israel uir uidens deum uirum
 claustralem significat. Seon rex Amorrhæorum de-
 signat diabolum, quia Seon interpretatur eleuatus.
 Iasa interpretatur impletio mādati. Israel ergo Amor-
 ræorum regem non superat, donec uentum est in Ia-
 sa, quia uir claustralis nisi per impletionem manda-
 torum sui prælati de diabolo non triumphat. Vnde
 Naum primo, unicuique religioso ut saluus esse pos-
 sit ab inimicis suis tentatoribus consulitur: Redde Iu-
 da uota tua, & non adijcet ultra ut pertranscat per te
 belial, id est, diabolus. Votum enim nostrum principa-
 le est ipsa obedientia. Sed neq; de carne sua per castita-
 tem religiosus quisq; triumphare poterit, nisi uirtu-
 te obediētiæ. Vnde August. Si semper anima staret sub
 dño suo, semper & caro obediret animæ dñe suæ. Noli
 ergo mirari, si ea scilicet anima, quæ deseruit superio-
 ri, id est, deū, pœnas patit per inferiorē, scilicet carnē.

¶ v Idem

Voti prin-
 cipale obedi-
 entia.

SPECVLVM

Idem de ciuitate dei, lib. 5. cap. 13. Postq̄, inquit, pra-
 cepti facta est transgressio, scilicet à primis parētibz,
 cōfestim gratia deserente diuina, senserunt nouū mo-
 tum inobedientis carnis suæ, tãq̄ reciprocam pœnam
 inobedientiæ suæ. Iam quippe anima, quia superiorē
 dñm suum suo arbitrio deseruerat, inferiorē famulū
 ad suum arbitrium nō tenuerat. Idem ait Isidorus lib.
 primo de sum. bono: Nō erit, inqt, caro subiecta ani-
 mæ, nec uicia ratiōi, si animus nō est subditus creatori.
 Et Cassiodorus super psal. 104. Talis uicissitudo reci-
 pitur, ut qui amāti dño seruire noluerint, odientibus
 inimicis iusto iudicio probarētur esse subiecti. Quar-
 to propria uolūtas euacuat merita eius, in quo est. Vn-
 de cum quidā murmurarent cōtra deū dicētes: quare
 ieiunauimus et nescisti: humiliuimus animas nostras
 & nō aspexisti. respōsum est eis ideo, quia in diebus ie-
 iuniorū uestrorum inueniuntur uoluntates uestre.
 Ecce charissimi, uideamus per inobediētiam animorū
 opera nō respici, ieiunia nō audiri, uota non suscipi.
 Vnde Bernar. Grande malū est propria uoluntas, qua
 fit ut bona tua bona nō sint. Quamobrē dicit etiā Eu-
 sebius ad monachos: Illum diem tātum uixisse te com-
 puta, in quo uoluntates proprias abnegasti, in quo de-
 siderijs restitisti, quem sine ulla regulæ transgressione
 duxisti. Cogitemus quam dura & dolenda nimis con-
 ditio sit omni intentione studium laboris impende-
 re, & fructum nō recipere post laborem. Si enim nos
 de uigilijs, de orationibus, de celebrationibus reuer-
 tētes inobediētiæ passio, scilicet spiritus inuidiæ, si cō-
 suetudo obrectationis excipiat, zizania tritico mis-
 cūimus, quod uidebamur congregare disperdimus.
 Spem messis auibus ferisque donauimus, ac sic labo-
 rem totius diei & noctis uno momento effudimus.

Cassiod.

Hami. 5.

& uerificatur in unoquoque nostrum illud Micheæ: **Mich. 6.**
 Tu seminabis, & non metes: tu calcabis oliuam, & nō
 ungeris oleo: & mustum: & non bibes uinum. Si desi-
 eris, inquit dominus per Esaiam, extendere digitum
 in opere, & loqui quod non prodest, concluditur tan-
 dem: Cibabo te hæreditate patris tui Iacob. Itaque, ut
 idem ait, qui uult tute esse opera sua uel recta in con-
 spectu dei, nihil obedientiæ præferat, nihil penitus an-
 teponat, siue senior, siue iunior sit. Obedientia in iu-
 nioribus adhuc necessitas est, in senioribus uero di- **Lib. 7. ca. 1.**
 gnitas est. Vnde & in Polycrat. sic scribitur: Non est
 quod displiceat deo, ubi sincere uoluntatis uictima
 immolatur: aut quod eum non offendat, si in quâlibet
 pingui oblatione propriam ei quis subtraxerit uolun-
 tatem. Ergo qui suam uoluntatem face & disponit, de-
 um irrat: & qui sua postposita illius se subiicit uo-
 luntati, altissimum placat. In abnegatione siquidem
 propriæ uoluntatis sola ueræ religionis summa con- **Leui. 2.**
 sistit. Vnde Moyses in Leuitico: Omnis oblatio quæ of-
 fert dño, absq; fermento fiet: nec qdã fermenti aut mel-
 lis adolebit in sacrificio dñi. Superbiæ nãq; fermenti
 offert et mellis, cū qs neglecta humilitate & amaritu-
 dine pceptorū qppriã offert ad nutū ppriæ uoluntatis: q
 uero pceptis plati ppriã subiicit uoluntatē qdqd offerat
 tumorē fermenti & mellis sacrificio, phibitã excludit
 dulcedinem. Igitur uerus obediens damnum suum
 maximum estimat, silentium patris, id est, cum nil o-
 peris, iniūgit, & nihil se fecisse arbitrat sibi agitatus &
 propria uoluntate. Ipse namq; prælatus quotiēs subdi-
 torum præelectam perficit uoluntatem, aliquam mar-
 garitam cadere facit de eorum corona, ut dicitur li-
 bro decimo de gestis dñi saluatoris. Idēq; dicit exposi-
 tor Climachi diligentissimus monachorū exhortator.

Nur

S P E C V L V M

Deuter. 26.

1. reg. 16.

Nunquam ait suscipias eum qui tibi subditus est dicentem tibi: Da mihi licentiam ad tale opus exequendum. Manifestum, quia seductus propriam perficit uoluntatem, & deceptus atque illusus meritum coram deo obedientiae perdit. Quinto inobedientia siue propria uoluntas illum in quo est ponit in multiplicem afflictionem & tentationem, iuxta illud quod scribitur in Deuteronomio: Nisi custodieris & feceris omnia uerba Deuteronomij huius, augebit dominus plagas tuas & seminis tui. Vnde Saul inobedientem malignus spiritus exagitauit. Et quarto libro de gestis domini saluatoris dicitur: Omnis inobediens circumcluditur a diabolo, filij quoque Israel quotiescunque non obedierunt Moyse & Aaron, fuerunt multipliciter afflicti, ut patet in Exodo & in libr. Numerorum. Contra hoc uicium propriae uoluntatis & inobedientiae per christum in figura consulitur, primi Machabaeorum. 22. Dixit Mathathias filiis suis: Ecce Simo frater uester scio quod uir consilij est, ipsum audite semper, & ipse uobis erit pater. Obedientia quippe est boni consilij, quia propriam uoluntatem, quae est uia ad infernum, docet mortificare: & praelati uoluntatem quae est uia ad caelum, implere. Mathathias namque interpretatur donum dei, & designat claustralem qui dono dei a peccato surrexit, & se deo per uotum obedientiae donauit. Hic cunctos filios suos, id est, omnia opera sua regere debet & operari secundum consilium praelati, cui obedientiam promisit. Sicut enim aurum superductum nobilitat omne metallum, sic obedientia opera religiosi. Sexto propria uoluntas hominem a deo separat. Vnde Eusebius Homilia quinta de resurrectione domini: Qui sequitur, inquit, proprias uoluntates & per passionem suas capitur, exul a deo efficitur. Ideo

Ideo etiam dicitur in libro de gestis saluatoris, quo Lib. 4°
 supra: Via recta ad cælum obedientia, omnes alia ad
 inferos penetrant. Dico autem ad propriam uolunta-
 tem dominari uolentem: Vade retro Satana, meque
 perpetuo deo coniunctum sine ulteriori uexatiõe re-
 linque. Septimo propria uoluntas hominem in quo
 est diabolo coniungit. Vnde Bernardus, Væ qui con-
 tra professionem suam proprio non pralati sui uult
 se regere magisterio. Fædus iniit cum diabolo, im-
 mo quod plus est, Origenes dicit: Nihil referre inter
 demoniacum & alium passionibus suis agitatam. Et
 addit Ioan. Gerson cancell. Parrisi. dicens, quod pe-
 ior est passionatus dæmoniaco. Nam dæmoniaco sua
 uexatio tantum pœna est, quæ alteri ad culpam dete-
 stabilem imputatur. Item sicut dæmoniacus non sen-
 tit nec intelligit passionem suam: in obedientia secun-
 dum sententiam Eusebii obdurat animum quem se-
 mel ceperit, ut ad suscipienda præcepta nec autorita-
 te nec ratione flectatur, sed quod pessimum est sibi
 soli credat, & pro omni ratione suam intentione se-
 quatur, & hoc solum rectum putet, quod obdurato
 corde cõceperit, similis ei effectus, de quo sermo diu-
 nus pronunciat. Itinera insipientium recta in conspe-
 ctu eorum. Et Micheas propheta: Malum manuum su-
 arum dicunt bonum. Octauum malum siue damnũ, Cap. 7.
 quod propria uoluntas seu inobedientia homini fa-
 cit, in quo est, est quod ei ignem in inferno construit,
 ut in eo aternaliter ardeat. Vnde Bernardus: Quid
 inquit ardebit in inferno, nisi propria uoluntas? Tol-
 le propriam uoluntatem, infernus non erit. Nonũ
 malum est, quod hominem confundit. Oseæ quarto.
 Confundetur Israel in uoluntate sua. Et Isaias: Con-
 fundentur omnes qui repugnant eõ. Decimum ma-
 lum

Homil. 5. de
 resur. dom.

Cap. 7.

Esa. 45.

SPECVLVM

lum est, quod hominem in errorem inducit. Vnde C^o machus: Quemadmodum non habens ducem, licet se ualde prudens, in uia leuiter errat: ita & qui sua uoluntate & proprio arbitrio præsumat per se uiam monasticam pergere, quamuis omnem mundi sapientiam no uerit, leuiter perdit. Hieronymus. Nulla res absq; magistro discitur, etiam mura animalia & ferarum greges ductores sequuntur suos, grues unam sequuntur ordine literatorio, in nauis unus gubernator. in domo, unus dñs, in quouis grãdi exercitu unius signum expectatur. Vnde & Seneca. In omni republica debet unus principari, ne inter eos fiat diuisio. Est igitur bonum obedire maioribus, secudum Hieronymũ & post scientiam scripturarũ uitæ suæ tramitem ab alijs discere. Posset deus omnem uiam certificare de suis placitis per occultas reuelationes, absq; eo qd homo homini subderetur: sed humilitas frustra esset in ordine uirtutũ. Nam humilitas est maxime obedientis. Undecimum malũ inobedientiæ est, quia facit quod oratio eius in quo est à deo non exauditur. Vnde ille cæcus natus à Christo illuminat⁹ dixit: Si quis dei cultor est, & facit eius uoluntatē, hunc exaudit. Isidorus. Non impetrat à deo bonum quod quis poscit, qui eius legi nõ obedit. Si uero quod deus precipit facimus, id quod ab eo petimus, sine dubio obtinemus. Et Thomas de aquino, Nil maius potest homo dare deo, quam quod propriam uoluntatem, ppter ipsum alterius subiiciat uoluntati. Et in summa uirtutum dicitur: Multum glorificat deum uerus obediens, qui facit beneplacitum dei. cum deus hoc ei mandat per uilem personam, & tanto est gloria dei maior quanto persona illa est uisior. Duodecimum est, quod propria uoluntas bestificat hominem in quo est, id est, facit hominem bestiam coram

Episto. 42

Obedientia
humilitatis
uirtutem in
cludit.

ram deo. Vnde libro quarto de gestis saluatoris dicitur sic. Sequi propriam uoluntatem & sententiam sui sensus proprii nimis approbare atque eam ponderare sententis seniorum, omnino est bestiale, Qui bestialitati obedit eidem est subditus, diuortiatu ab hominibus habentibus rationem fructus pecorum conobita. Et ergo talis abominabilis est coram deo & hominibus. iuxta illud Psal. Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in uoluntatibus suis, prout allegat beatus Benedictus in regula sua. Sicut enim fructus delectabilis & speciosus extrinsecus putridus uero intrinsecus, sic monachus per inax & in sensu suo ac uoluntate proprietarius. Tertiumdecimum est, quod mori cogit aternaliter eum in quo est. Vnde Hier. sup illud Psal. Vos autem sicut homines moriemini sic dicit: Melius habet in Hebreo, uos autem sicut Adam moriemini, sicut Adam pater uester noluit addere preceptum & cecidit, ita & uos inobedientes moriemini, Itē idē de eodem uersu: Vides quia qui homo est moritur. Deus tamen non moritur. Et Adam quamdiu seruauit preceptum & deus fuit, non mortuus est, Ita uerus obediens secundum animam mori non potest. Idem Hieronymus etiam pertractans illud Psal. octogesimosecundo, aduersum te testamentum disposuerunt tabernacula Idumeorum & Ismaelitarum, sic dicit: Ismaelitarum interpretatur obediens sibi, hoc est, quodcumque habuerit cor & mala cogitatio, statim faciunt. Non autem non debemus sequi uoluntatem nostram, nec dici Ismaelitarum, hoc est, obediens sibi, sed Ismael, hoc est, obediens deo eiusque uicario, quia qui ab obedientia declinant, hoc operantur quod & demones, qui non diuinae uoluntati subiciuntur, sed propria uoluerunt uoluntate abuti. Quartumdecimum est, quod hominem etiam in presentia inferni poenam sentire facit. Vnde dicit uenerabilis Katherina

Psalm. 148

Psalm. 81

tha

S P E C C V L V M

In meditati
onib.

Rom. 7.

Rom. 8.

tharina de Senis in reuelationib⁹ suis. Studeat omnis religiosus uere præscindere à se uenenum propria uoluntatis & sensualitatis, quæ ducit indubitater ad mortem æternam, immo propria uoluntatis possessores crucem diaboli portant, amaritudinem inferni etiam in præsentia uita degustates. Quintumdecimum malum propria uoluntatis & inobedientia est, quod homini in quo est patibulum in inferno ædificat quia propria uoluntas furtum est, quod religiosus tollit se & cui se uoto spontaneo tradidit in professione. Unde beatus Bernardus: Tu te dedisti prælato tuo in professione propter regnum cælorum, & iam non es tuus sed eius cui te uendidisti, & ideo nihil licet tibi de te agere sine eius uoluntate. Ipse enim est dominus tuæ uoluntatis. Et contractatio rei alienæ domino inuito furtum est. Ipsi rectores nostri uicarij dei sunt super nos et debem⁹ eis obedire sicut dño deo, nõ ut hominib⁹, quia nõ ppter ipsos, sed ppter deũ subijcimus eis. Si tuis alteri⁹, ait Apost. ad Rom. ut fructificetis deo. Sex tadecima mala conditio uoluntatis propria siue inobedientia est, quod aduentum & præsentiam impedit spiritus sancti, quem qui non habet non est de discipulis Iesu, iuxta illud ad Romanos: Si quis spiritum Christi non habet, hic non est eius. Vñ Bernardus: Soli suo spiritu, id est propria uoluntate, uacui, spiritum sanctum recipiunt. Unde in figura dicitur Prö. regü. 1.º quod spiritus domini recessit à Saul. Deniq; ut magis ab hoc pessimo uitio retrahamur, nos qui religiosiores cæteris monachis dicimur, & alios de uitio proprietatis iudicamus, scire debemus, quod possessio propria uoluntatis est maior proprietas, quam possessio pecunie, etiam dicitur uerior apostasia quam depositio habitus & discessio à monasterio, quia obedientia

magis

magis est de substantia professionis, quam habitus aut locus, sicut dicit doctor libri de summa uitionum Fructuosum igitur in posterum pro ceteris arbitror hic ponere in forma argumentum uenerabilis & gloriosi doctoris magistri Ioannis, Gerson cancellarii Parisiensis, contra quendam monachum pertinacem in uoluntate & sensualitate propria, quo probat ipsum fure, sacrilegum & raptorem, quia per contumaciam & pertinaciam sensus proprii tollit se prelato, cui se uoto tradidit. Dicit ergo sic predictus magister per epistolam ad quendam pertinacem in suo sensu monachum professum & inobedientem: Gratia & pax. De ore tuo te iudico serue nequam. Si hoc dixit in parabola dominus de seruo non multiplicante, licet redente talentum, quid dicturus est de seruo dissipante simul & negante talentum? Talis est inobediens ille professus, sit clericus, sit laicus, qui propriam spiritus sui uoluntate acceptam a deo causa lucranda uitae thesaurum aeternae, dedit illam in manu superioris sui dicens: Suscipe me & uiuam abba pater, in manus tuas commendo spiritum meum, quoniam fidens in te & diffidens de me do illi tibi, adiuua & saluus ero. Nunc tu quisquis es professus, hoc modo uel simili, quae patri cuius est uoluntas tua dono tuo, imo uoto spontaneo prius, nunc in necessitatem uerso parere recusas, qui contra stimulum calcitrare presumis, interrogabo te pauca, quatenus ex ore tuo te iudicet conscientia tua. Interrogo te non dicam serue nequam sed fratrem & conseruum in Christo charissimum, agens in spiritu lenitatis & instruens iuxta monitionem Apostoli & Christi, cupiens te saluum esse ab errore uitae deuiatae, quoniam omnis inobedientia deuiata uia uitae, ad quam qui reduxerit & conuerterit peccato-

Psal 30.

H . . . . .

SPECVLVM

rem, operit multitudinem peccatorum, interrogo te si memineris professionis tuæ & si pœnitet te fecisse? Procul absit hæc ingratitude a spiritu tuo, procul & talis obliuio. Porro si memineris & approbas, interrogo quis sapientior & potior interpres erit professionis huius qualiter obseruanda est aut superior pater tuus maxime cum consilio cōuent⁹, aut tu subditus & unicus, & ut fertur laicus. Si te tuumq; dixeris præferendum præponendumq; iudiciū, erras intollerabiliter, neq; est qui talem nō aspernaretur protinus arrogantiam subsannans & dicens. Quis potest hunc laudire? Certe puto, quod pudet te etiam audita tuo hæc interrogatio prima. Interrogo deinceps, puta sine patre, imo & patres tuos ita malignantis esse nequitie, quod in male cōsulendo salutis tuæ uellent se simul & te perire. Exclamabis arbitror ad hanc interrogationem cachinnans & renitens rugata fronte: Longe sit hæc infania à me pauperculo idiota subdito peccatore, ut de sanctissima superiorum meorum probatissimaq; sapientia tam sacrilege desipiam. Euigila nunc & perspice si non breui ratiuacula protinus ex ore tuo te iudico, qui iussus hoc & illud facere tu non obedire perseueras. Si enim superior tuus sapientior est in cognoscendo præcepta regulæ quam professus es, si præterea credis, quod nollet se damnare, dum tibi præcipit obedire, quomodo obniti potes? quid excusationis afferre super inobedientia tua ne dicam pertinacia? Sed dices forte demissis oculis & facie humi deiecta, si non omnis pudor a te abcesserit, si non attrita iam fronte meretricem imitaris dicens: Volo uirtuosus esse & domino per afflictiones abstinētiāq; placere, exemplo priorum sanctorū nominatim Ioannis baptistæ. Sentio fortitudinem corporis mei, scio quod ieiunium a

nino non erit in grauamine mihi. Ecce frater recedis iam a concessis prioribus. Tu iudicium tui præfers omni alteri quasi si dicat infirmus & insanus medico suo: Cognosco melius dispositionem meam quam tuipse, scio qualiter mihi obtemperandum non est regulis artis tuæ. Aggrediar te nunc altera uia duriore ut ex ore tuo te iudicem si pertinax esse decreueris, non tantummodo seruum sequam: sed uel hæreticum apostatam, uel de hæresi & apostasia uehementer suspectum: ita tamen si deperditio iudicij rationis per cerebri læsionem tibi non fuerit excusationis subsidium, quo casu non iam argumentis theologiæ, sed fomentis medicinæ opus erit. Dixit dominus noster Iesus Christus ad omnes in ecclesia prælatos loquens ad personas Apostolorum & discipulorum: Qui uos audit, me audit: et qui uos spernit, me spernit. Crede hoc: Crede, si catholicus es. Scio præterea quod superiores sūt et prælati tui patres ordinis sancti, in quo & sub quo professum te negare non potes: aut si neges erras in facto & conuinci testibus potes imo uerberibus & carceribus coerceri. Alioquin fas esset exemplo simili & pernicioso cuiuslibet professio religionem se negare professum, & impune. Cæterum si te professum fatearis, oportet te ad obedientiam contra proprium etiam uoluntatis arbitrium tenere ligatum. Alioquin contradicis sacrosancto euangelico nunc inducto præcepto, ut scribit sanctus Lucas: Qui uos spernit, me spernit. Qui autem spernit Christum, utiq; blasphematur & apostatatur in Christum. Et si addit quod hoc licite faciat, se palam in hæresim præcipitat, ex qua si nolit extrahi pertinax est iudicandus & talis brachio seculari relinquendus, nedum monasterio pelledus. Prouideat salubriora deus, cæteri ita loquimur

Luc. 10.

¶ ¶ ¶

SPECVLVM

& uere loquimur . Tentabo uiam rursus alterã, quã
 sanioris est ad morbũ fomentũ. Dicis ut accepi et iam
 preactum est, quod non ex inobedientia desistere uis
 a potu uini ceterisque cibis laucioribus ordini concessis,
 sed ad uirtutes acquirendas ex pœnitentia. Vide,
 quãso frater, ne mentiat iniquitas sibi, ne sit iste la-
 quus satanã sub angelo lucis, non uirtus abstinentiẽ
 in spiritu humilitatis. Itaque si uis, ut credam tibi, offe-
 de uel pauli sper obedientiam in aliquantuulo potu ui-
 ni, nec non in alio fratrum edulio salte pauculo, unde
 non possit corpus ad lasciuiam excitari, neq; rigor ab-
 stinentiã perdi. Nunc uero quale istud est quod ab-
 horres a uino taliter, ut nec consuetudini ecclesiã ue-
 lis esse conformis, quã post sacram communionẽ dat
 laicis poculum uini tantillũ? Qualis est, obsecro, sin-
 gularitas ista? Nũquid de radice procedit abstinentiã,
 & ne poti⁹ ex intimis hypocritalis dementiã, ut dum
 facis quod nemo, mirentur omnes, & tibi laudem sin-
 gularitatis impune p̄sumas. Legimus de multis ita
 seductis, pessimo fine terminantibus finẽ. Fuit sancto
 Francisco collaudatus frater unus, qui iussus confite-
 ri p̄ uerba, noluit nisi per nutus: Tollite, inq̄t sanctus
 Franciscus, figmentum hoc diabolicum. Docuit exi-
 tus ita esse. Dicit Climachus: Si uideris aliquẽ qui sibi
 sit in communitate singularis, ipse nõ indiget demo-
 ne tentante, quia factus est sibi dæmon. Et apud sapie-
 entem scribitur: Vidisti hominem sibi sapientem ui-
 deri, plus illo spem habebit in sapiens. Quis uero plus
 sibi uidetur sapiens quã sit ille, qui iudiciũ propri-
 um p̄fert iudicio quorumcunq;? At uero dicit fra-
 ter iste sicut accepi, nullum audiã in abstinentia mea
 nisi solam ecclesiã, quasi uidelicet pro quolibet ta-
 li sit conuocandum generale consiliũ, aut sit papa spe-
 cia

Climachus.

gialiter aduendus, & non dicat sufficienter ecclesia, quando superior presertim in retali decreuit & iuber. Existimo proinde, quod si mitteretur ad papam tra- ter iste, nec sic obedire iussioni iug uellet. Est apud nar- rationes patrum de quodam gloriante in abstinē- tia singularitate: Quod remediū inuenerunt patres: Ligauerunt ipsum tanquam faruū & certe iam ip- se talis erat. Compulerunt uti lautissimis cibus, & uino ad saturitatē aut nauēam. Qui tandem sanatus est à presumptione uel arrogancia singularis abstinē- ti, & consequenter à uanitate & periculo insanie libe- ratus. Tradit beatus Bernardus, quod nō habet dia- bolus machinamentum maius ad perditionem quæ- rentium placere deo, quā si suadet currere indiscre- te, quatenus qui currit incurrat periculum & præcep- tuat. Vocatur hoc dæmonium meridianum, quando sub specie magni boni & singularis profectus, incidit quis in magnum malum. Et quod maius malū, quā inobedientia quæ peccatū ariolandi, id est idolola- trandi, à domino nominatur. Præterea dicit Aposto- **Roma. 13**
 lus: Si esca mea scandalizat fratrem meum, non man- ducabo carnes in æternum. Quanto magis si abstinē- tia tua, o frater scandalizat fratrem, nedum unum ex pusillis, sed patrem & maiorem, uæ tibi timendū est. Itaq; non expedit tibi contristare patrem tuum, non contumacem esse ad illum, non tollere te sibi cui te uo- to tradidisti, hoc rapina est, hoc sacrilegium. Dicam tibi in ueritate, nec mentiar, si de duobus malis alte- rum esset faciendum, uel comedere carnes in die Vene- ris sancta cum renisu conscientia timorata, aut ab- stinere a uino contra præceptum obedientia rationa- biliter imposita, præferrem primum, quia secundum non ideo ut malum sed ut bonum deberet impleri,

S P E C V L V M

bibendo uinū. Alioquin cum pertinaci renisu nō fraret salus, ubi aliud perpetrādo cū sequenti humili penitentia comedēs carnes saluaretur. Deniq; si forte distiturus es, moueor lege spiritus sancti, uide si spūs sanctus est dissentiōis deus, uide si quilibet professus regulā ita diceret quāta cōfusio sequeretur, uide si sufficere doces exceptionē a regula generali, quā & secundā q̄ professus es. Sed formido ne faciā uerba mea surdo, nisi q̄ nō iā tibi, sed patribus p̄ te loqr, & forte p̄ ceteris in posterū, si (qd̄ auertat de^o) occurreret casus talis.

Quod propria uolūtas nocet toti cōgregatōi.

CAP. III.

DICEBAM quarto, q̄ propria uoluntas nocet toti cōgregationi. Vñ Bernardus: Vñ ueniunt scādala & turbatiōes in cōgregatiōe, nisi q̄ sequēdo ppriā uolūtatē, q̄d apud nos temere diffinimus, si q̄ mō, phiberi cōtingat uel impediri, statim in murmuratiōe & scādālū prūpim^o, et sic alios scādalizam^o, & eis malū exēplū p̄bemus q̄s edificare per obediētā & patiētā potius debuimus. Vñ uenerabilis doctor Ioan. Gerson: Pertinacia, inqt, in opinionib^o et actibus ppriis, per q̄ q̄s non est paratus corrigi, dānabilis et uix sanabilis est p̄sumptio, & dū apud religiosū est cūcta turbat & perdit. Diabolus nāq; facit sicut astutus piscator, qui q̄n uult faciliter decipere pisces turbat aquas, & tūc est securus, q̄ pisces nō poterūt uidere rete suū. Eodem mō facit diabolus in cōgregatione seu conuentu, quorūcumq; religiosorum. Immittit enim turbatiōe per aliquē inobediētē & pertinacem in sensu suo in unā totā cōgregationē: & sic tunc ducit ad murmuratiōes & malitiā excogitādas cōtra p̄lati, qui nō permittit cum facere uolūtatē ppriā. Vt inam attēderet

Bernard.

Ioan. Gers.